

**Postanowienie z dnia 15 maja 1997 r.
I PZ 18/97**

Doręczenie stronie wydanego na posiedzeniu niejawnym postanowienia kończącego postępowanie w sprawie bez pouczenia o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 357 § 2 KPC) powoduje, że termin do wniesienia kasacji od tego postanowienia nie rozpoczyna biegu.

Przewodniczący SSN: Walerian Sanetra (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (autor uzasadnienia), Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 15 maja 1997 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa Zofii M. przeciwko [...] Liceum Ogólnokształcącemu [...] w L. o wynagrodzenie, na skutek zażalenia powódki od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 22 stycznia 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

1. u c h y l i ć postanowienie;
2. zwrócić akta Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie w celu doręczenia powódce postanowienia tego Sądu z dnia 9 grudnia 1996 r. [...] z pouczeniem powódki o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 357 § 2 KPC).

U z a s a d n i e n i e

Zofia M. wystąpiła z pozwem przeciwko [...] Liceum Ogólnokształcącemu w L. o wynagrodzenie za pracę za okres czterech lat z tytułu delegacji poza macierzysty zakład pracy. Pozwane Liceum w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa i równocześnie podniosło zarzut powagi rzeczy osądzonej, wskazując, że sprawa objęta żądaniem tego powództwa została już rozstrzygnięta prawomocnym orzeczeniem Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Lublinie [...].

Sąd Rejonowy -Sąd Pracy postanowieniem z dnia 22 października 1996 r., [...] odrzucił pozew ze względu na powagę rzeczy osądzonej (art. 199 § 1 pkt 2 KPC), bowiem to samo roszczenie powódki wobec pozwanego zostało już wcześniej rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 30 czerwca 1995 r. [...]. Zażalenie powódki od tego postanowienia zostało oddalone wydanym na posiedzeniu niejawnym postanowieniem Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 9 grudnia 1996 r. [...], jako bezzasadne (art. 397 § 2 w związku z art. 385 KPC). Pismem z dnia 6 stycznia 1997 r. powódka zwróciła się do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o uchylenie tego postanowienia. Powódka została poinformowana przez Sąd, że od postanowienia Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy w Lublinie z dnia 9 grudnia 1996 r. nie służy stronom środek odwoławczy (stosowna notatka służbowa w aktach sprawy [...]). W tej sytuacji pismem z dnia 13 stycznia 1997 r. powódka wystąpiła do Sądu Apelacyjnego w Lublinie

za pośrednictwem Sądu Wojewódzkiego w Lublinie z żądaniem ponownego rozpoznania jej sprawy. Pismo to Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie potraktował jako kasację od postanowienia tego Sądu z dnia 9 grudnia 1996 r. i postanowieniem z dnia 22 stycznia 1997 r. [...] odrzucił kasację jako niedopuszczalną na podstawie art. 393⁵ KPC. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd stwierdził, że powódka nie wskazała podstaw kasacji (art. 393¹ KPC), kasacja nie została wniesiona przez adwokata (art. 393² KPC), a ponadto że: "nic nie wskazuje na to, aby powódka dochodziła zasądzenia wynagrodzenia w kwocie wyższej niż 5 tysięcy złotych, a tylko wówczas kasacja jest dopuszczalna". W tej sytuacji, powódka pismem z dnia 12 lutego 1997 r. zwróciła się do Sądu Wojewódzkiego w Lublinie ze skargą na powyższe postanowienie, domagając się równocześnie: "poinformowania, w jaki sposób i do kogo może powódka zwrócić się o adwokata".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Od postanowienia wydanego przez sąd drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym i kończącego postępowanie w sprawie przysługuje kasacja (art. 392 § 1 KPC). Sąd powinien o tym pouczyć pisemnie stronę, która występuje bez adwokata lub radcy prawnego, informując ją zarówno o dopuszczalności, jak i o terminie oraz sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 357 § 2 KPC).

W rozpatrywanej sprawie Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wydał na posiedzeniu niejawnym postanowienie z dnia 9 grudnia 1996 r. [...], mocą którego oddalił zażalenie powódki na wcześniejsze postanowienie Sądu Rejonowego w Lublinie odrzucające pozew. Od tego postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Lublinie, jako kończącego postępowanie w sprawie, w zasadzie przysługiwała powódce kasacja (art. 392 § 1 KPC), chyba że w grę wchodziły okoliczności, o których mowa w art. 393 KPC. Tymczasem z akt sprawy wynika, że powódka została poinformowana, iż od tego postanowienia nie służy jej środek odwoławczy [...]. Kiedy mimo to, w piśmie z dnia 13 stycznia 1997 r. skierowanym do Sądu Apelacyjnego w Lublinie za pośrednictwem Sądu Wojewódzkiego w Lublinie, powódka zakwestionowała prawidłowość ustaleń dokonanych w jej sprawie, wówczas Sąd Wojewódzki w Lublinie potraktował jej pismo jako kasację od swego postanowienia z dnia 9 grudnia 1996 r. i równocześnie odrzucił tę kasację jako niedopuszczalną (art. 393⁵ KPC), stwierdzając w uzasadnieniu, że nie spełnia ona warunków formalnych, o których mowa w art. 393² § 1 i art. 393³ KPC. Ponadto w uzasadnieniu postanowienia o odrzuceniu kasacji Sąd Wojewódzki stwierdził także, iż: "nic nie wskazuje na to, aby powódka dochodziła zasądzenia wynagrodzenia w kwocie wyższej niż 5 tysięcy złotych, a tylko wówczas kasacja jest dopuszczalna", chociaż wcześniej w toku postępowania w niniejszej sprawie nie dokonywano żadnych ustaleń dotyczących wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 393 pkt 1 KPC).

Błędne poinformowanie powódki przez Sąd Wojewódzki w Lublinie, że od postanowienia z dnia 9 grudnia 1996 r. o odrzuceniu pozwu nie przysługuje jej środek odwoławczy (kasacja) sprawia, że pismo powódki z dnia 13 stycznia 1997 r., stanowiące odpowiedź na tę informację, nie mogło być potraktowane jako kasacja. Kasacja od postanowienia kończącego postępowanie w sprawie, a wydanego na posiedzeniu niejawnym, może być bowiem wniesiona przez stronę po doręczeniu jej tego

postanowienia wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o sposobie i terminie jego zaskarżenia. W orzecznictwie i piśmiennictwie panuje w zasadzie zgodny pogląd, że doręczenie stronie w sposób sprzeczny z art. 357 § 2 KPC postanowienia kończącego postępowanie w sprawie i wydanego na posiedzeniu niejawnym powoduje, że termin do wniesienia środka odwoławczego od tego postanowienia nie rozpoczyna biegu. Gdyby więc Sąd Wojewódzki doręczając powódce postanowienie z dnia 9 grudnia 1996 r. pouczył ją w sposób prawidłowy o przysługujących jej uprawnieniach procesowych, tj. o prawie wniesienia kasacji bądź o tym, że kasacja jej nie przysługuje (np. ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia), mógłby złożone przez nią następnie pismo ocenić z punktu widzenia warunków formalnych kasacji. Jeżeli zaś powódka otrzymała postanowienie o odrzuceniu pozwu wydane na posiedzeniu niejawnym bez pouczenia o prawie jego zaskarżenia, co więcej - gdy z kolejnego pisma Sądu Wojewódzkiego dowiedziała się, że w ogóle nie przysługuje jej środek odwoławczy, nie można od niej wymagać, by kolejne jej pismo - stanowiące odpowiedź na błędną informację - odpowiadało warunkom kasacji.

Biorąc to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹⁸ KPC w związku z art. 397 § 2 KPC oraz art. 379 pkt 5 KPC, postanowił uchylić zaskarżone postanowienie oraz zwrócić akta Sądowi Wojewódzkiemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie w celu doręczenia powódce postanowienia tego Sądu z dnia 9 grudnia 1996 r. [...] z pouczeniem powódki o dopuszczalności, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia (art. 357 § 2 KPC).

=====